

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА



Факультет філології

Кафедра загального та германського мовознавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**РИТОРИКА ТА СПІЧРАЙТИНГ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма **«Польська мова і література, англійська мова, переклад»**

Спеціальність **035 Філологія**

Спеціалізація (за наявності) **035.033 Слов'янські мови та література  
(переклад включно), перша - польська**

Галузь знань **03 Гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

<b>1. Загальна інформація</b>	
<b>Назва дисципліни</b>	Риторика та спічрайтинг
<b>Викладач (-і)</b>	Ярослав Григорович Мельник
<b>Контактний телефон викладача</b>	(0342) 59-60-10 моб. 099 2439140
<b>Е-mail викладача</b>	<a href="mailto:yaroslav.melnyk@pnu.edu.ua">yaroslav.melnyk@pnu.edu.ua</a>
<b>Формат дисципліни</b>	очна
<b>Обсяг дисципліни</b>	Кредитів ЄКТС -3 (90 год.)
<b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>	<a href="http://www.d-learn.pu.if.ua">http://www.d-learn.pu.if.ua</a>
<b>Консультації</b>	Обговорення індивідуально обраних завдань та тематики. Очні консультації 2 год. на тиждень
<b>2. Анотація до навчальної дисципліни</b>	
<p>Навчальна дисципліна «Риторика та спічрайтинг» входить до циклу обов'язкових дисциплін при підготовці філологів. Структура курсу охоплює риторику у її розвитку: від античності до ХХ століття та неориторику останніх десятиліть. Курс передбачає теоретичну та практичну частини. Особлива увага зосереджується на інформаційно-польовій парадигмі кінця ХХ – початку ХХІ століття. Розглядаються питання дискурсології та наратології і визначається їх місце у сучасному інформаційному світі. Предметом спеціального розгляду є технологія творення текстів у різних галузях знань, професійної зайнятості з урахуванням соціальних програм. Такі цільові установки охоплюють весь діапазон інформаційних площадок: політику, економіку, мас-медіа, культурне середовище та ін.</p>	
<b>3. Мета та цілі навчальної дисципліни</b>	
<p><b>3.1. Метою</b> вивчення дисципліни є: курс «Риторика та спічрайтинг» зорієнтований на надання інформаційно-фахових послуг майбутнім філологам у плані творення та підготовки текстів до оприлюднення. Також у наданні креативної та редакторської допомоги у формуванні текстового простору.</p> <p><b>3.2. Найважливіші цілі</b> курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- розглянути методологію риторики;</li> <li>- розглянути історію риторики від V ст. до н.е. до ХХ ст.;</li> <li>- окреслити основні напрямки розвитку дискурсології, наратології, теорії комунікації, теорії інформаційного поля на поч. ХХІ ст.;</li> <li>- основні напрямки та жанри журналістської діяльності;</li> <li>- спічрайтингова діяльність і неориторинний формат.</li> </ul>	
<b>4. Програмні компетентності та результати навчання</b>	
<p><b>4.1. Загальні компетентності:</b> упродовж терміну вивчення курсу студенти повинні набути теоретичного та практичного досвіду і володіти такими компетенціями:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>а) володіти інформацією щодо основних засад організації сучасного дискурсу;</li> <li>б) основними умовами функціонування медіа дискурсу;</li> <li>в) знати етико-правові норми комунікативних актів та адресацій;</li> <li>г) послуговуватися різними чинниками, які визначають формат презентації інформації;</li> <li>д) послуговуватися адаптивними прийомами у залежності від умов подачі інформації та адресата;</li> <li>е) послуговуватись методичними матеріалами «Спічрайтинг»;</li> <li>є) співпрацювати з репрезентантом тексту і виконувати умови, програми, прагматичні завдання замовника тексту.</li> </ol> <p><b>Фахові компетентності:</b> уміти застосувати вищеописані теоретичні знання на практиці, формувати текстову канву у відповідності до основних критеріїв.</p> <p><b>4.2. Результати навчання:</b> полягають у поетапному вивченні історії та теорії риторики. Вивченні традицій та законів оприлюднення інформації. Крім теоретичної підготовки,</p>	

ключовим сегментом якої є теорія формування інформаційного середовища поч. ХХІ ст. є практичні навички укладання тексту, його аналіз, визначення основних критеріїв та оцінка за цими критеріями текстового матеріалу, уміння виявляти недоліки та послуговуючись посібником «Спічрайтинг» – редагувати, корегувати, а також укладати тексти. Також уміння

### 5. Організація навчання

Обсяг курсу			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	035 – філологія	1	вибірковий

Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота
<b>Тема 1. Вступ до дисципліни.</b> 1.1. Риторика та неориторика початку ХХІ століття. Неориторика та інформаційне середовище. 1.2. Риторика у системі гуманітарних дисциплін. 1.3. Зв'язок риторики з іншими науковими дисциплінами. 1.4. Риторика і масова комунікація поч. ХХІ ст. 1.5. Конфлікт методологій.	2	2	8
<b>Тема 2. Історія риторики. Основні етапи розвитку риторики.</b> 2.1. Антична риторика. Риторика Давньої Греції. Риторика Давнього Риму. 2.2. Риторика Давньої Візантії. Зародження гомілетики. 2.3. Риторика Середньовіччя. 2.4. Риторика епохи Ренесансу. 2.5. Основні диференційні ознаки жанрів публічної комунікації.	2	2	6
<b>Тема 3. Риторика ХХ– ХХІ ст.</b> 3.1. Основні тенденції методології. 3.2. Філософсько-гносеологічні вчення про мовно-комунікативні системи; 3.3. Риторика II половини ХХ століття та правове поле. Правовий статус публічного слова; 3.4. Концептуальні зміни у системі публічного слова: риторика та мас-медіа.	2	2	4

<p><b>Тема 4. Риторика та неориторика. Комунікація епохи інформаційної революції.</b></p> <p>4.1. Відродження риторики у 50-ті роки ХХ століття; 4.2. Загальна риторика. 4.3. Концепція риторики та теорія дискурсу. 4.4. Неориторика та мас- медійний простір. Неориторична природа публічного слова. 4.5. Види публічного слова у системі класичної риторики та неориторики.</p>	2	2	6
<p><b>Тема 5. Ключові тенденції неориторики та спічрайтингу почю ХХІ століття.</b></p> <p>5.1. Лінгвокультурологічні засади публічного слова та спічрайтинг. 5.2. Ментально-культурологічні засади публічного слова. 5.3. Психологічні чинники у системі комунікації та спічрайтинг. 5.4. Етичні норми публічного слова.</p>			8
<p><b>Тема 6. Спічрайтинг у системі наук. Методи та методики спічрайтингу.</b></p> <p>6.1. Типологія текстів і спічрайтинг. 6.2. Стилiстичнi особливостi спічрайтингу. 6.3. Спічрайтинг і закони текстотворення; 6.4. Культура комунікації та культура спічрайтингу. 6.5. Хронотопні специфіки спічрайтингу.</p>	2	2	6
<p><b>Тема 7. Функціональні особливості розшарування текстового масиву у спічрайтинговій інтерпретації:</b></p> <p>7.1. політичні тексти; 7.2. рекламно-агітаційні; 7.3. наукові інтерпретаційні; 7.4. науково-публіцистичні, публіцистика; 7.5. бізнесово-інтерпретаційні.</p>	–	2	6
<p><b>Тема 8. Техніка створення текстів; основні вимоги, зв'язуючі сегменти тексту;</b></p> <p>8.1. корегентність; 8.2. тактико-стратегічна узгодженість; 8.3. структурна підпорядкованість; 8.4. ідейна збалансованість; 8.5. техніки формування тканини тексту.</p>	–	2	6
<p><b>Тема 9. Аналіз текстів різного типу:</b></p> <p>9.1. вивчення та впорядкування текстового матеріалу; 9.2. типологія помилок та техніка усунення; 9.3. художньо-образні засоби як інструментарій тексту; 9.4 стандартизація тексту.</p>	–	2	6

#### **6. Система оцінювання навчальної дисципліни**

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною та ЄCTS-шкалою. Оцінювання на основі 100-бальної шкали (Див.: пункт “8.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та
-----------------------------------	--

	розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника). Загальні 100 балів включають: 20 балів за практичні заняття; 20 балів за самостійну роботу; 20 балів за доповідь-презентацію; 10 балів за контрольну роботу; 30 балів за іспит.
Вимоги до письмових робіт	Контрольні роботи на зазначеній спеціальності виконуються у двох варіантах. Перший полягає у написанні роботи реферативного типу з викладом історії риторики та історії риторичних вчень (теорії риторики) від античності до наших днів. Робота оцінюється максимально у 25 б. Друга контрольна робота полягає у трансформації стислої інформації у розгорнутий текст-презентацію. Виконується аудиторно і оцінюється максимально у 25 б.
Семінарські заняття	За 5-ти бальною шкалою
Підсумковий контроль	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу – 50 балів.
<b>8. Політика навчальної дисципліни</b>	
Жодні форми порушення академічної не добросовісності не толеруються. У випадку таких подій – реагування у відповідності до Положення 1 та Положення 2.	
<b>9. Рекомендована література</b>	
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Абрамович С.Д., Чикарькова М.Ю. Риторика. Львів, 2001.</li> <li>2. Єрушевич Г.Д., Мельник Я.Г. Вступ до риторики. Івано-Франківськ, 2002.</li> <li>3. Мельник Я.Г. Пролегомени до українського дискурсу. Івано-Франківськ, 2023.</li> <li>4. Мельник Я.Г. Спічрайтинг. Івано-Франківськ, 2019.</li> <li>5. Романенко Ю.В. Спічрайтинг (основи риторики). Навчальний посібник. Київ, 2003.</li> <li>6. Сагач Г.М. Мдовник основних термінів та понять риторики. Київ, 2006.</li> <li>7. Препотенська М. філософія риторики. Київ, 2011.</li> <li>8. Вайшенберг З. та ін. Довідник журналіста та медіа. Київ, 2011.</li> <li>9. Штромайер Г. Ролітика і мас-медіа. Київ, 2008.</li> <li>10. Шкіцька О.І. Маніпулятивні тактики позитиву: Лінгвістичний аспект. Київ, 2012.</li> <li>11. Чибісова Н.Г., Тарасова О.І. Риторика. Київ, 2003.</li> <li>12. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. Київ, 2003.</li> <li>13. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ, 2004.</li> <li>14. Томан І. Мистецтво говорити. Київ, 1989.</li> <li>15. Куньч З. Риторичний словник. Київ, 1997.</li> <li>16. Сагач Г.М. Золотослів. Київ, 1993.</li> <li>17. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної девіалогії. Львів, 2000.</li> <li>18. Тимошенко Н.Л. Корпоративна культура: діловий етикет. Київ, 2006.</li> </ol>	

**Викладач к.ф.н, професор Мельник Ярослав Григорович**